

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

**Koordinationsudvalget
for forskning**

Vedr. Muligheden for indførelse af anonyme bedømmere i forbindelse med revision af Lov om forskningsrådgivning m.v.

23. februar 2006

Koordinationsudvalget for forskning (KUF) søger hermed foretræde for Udvalget for Videnskab og Teknologi for at anbefale, at afsnittet om anonymitet af eksterne bedømmere på ny kommer til at indgå i revision af Lov om forskningsrådgivning m.v.

Forskningsstyrelsen
Artillerivej 88
2300 København S

KUF fandt det meget positivt, da det i efteråret 2005 fik Udkast til forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. sendt til høring og så, at der i ændringsforslaget var lagt op til en mulighed for indførelse af anonymitet for eksterne bedømmere. Indførelsen af anonymitet for eksterne bedømmere er en sag, der ligger udvalget stærkt på sinde, idet det er det samlede udvalgs faste overbevisning, at anonymitet for eksterne bedømmere vil bidrage til at løfte kvaliteten af de udtalelser, forskningsrådene modtager og dermed bidrage til en forbedret ansøgningsbehandling i rådene. Det er derfor meget uheldigt at netop dette element er taget ud af det lovforslag, der er fremsat for Folketinget.

Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post forsk@forsk.dk
Netsted www.forsk.dk
Cvr-nr. 1991 8440

Sagsnr. 810-04-0001

Koordinationsudvalget har nedenfor beskrevet, hvorfor KUF stærkt vil anbefale, at afsnittet om anonymitet af eksterne bedømmere på ny bør indgå i lovforslaget.

Ref. Vibeke Schrøder
Telefon 3544 6365
E-post vs@forsk.dk

Hvorfor anvende eksterne bedømmere?

Anvendelsen af eksterne bedømmere sker for at sikre fagkundskab i bedømmelserne, således at beslutning kan træffes på et kvalificeret grundlag og dermed sikre en ligeværdig og retfærdig konkurrence om midler. Eksterne bedømmere anvendes f.eks. i forbindelse med meget store satsninger, eller når et organ mangler fagkundskab inden for et givet område. Hvert år anvender forskningsrådene et betydeligt antal eksterne bedømmere i forbindelse med ansøgningsbehandlingen. De eksterne bedømmere vælges blandt internationale eksperter på et givent område.

Problemstilling omkring manglende anonymitet

Det er forskningsrådenes erfaring, at det forhold, at ansøgere får oplyst bedømmerens identitet på den ene side jævnligt fører til, at potentielle bedømmere takker nej, og på den anden side fører til, at bedømmere udtaler sig mindre kritisk, helt undlader at kritisere, eller alene forholder sig til perifere dele af det foreslåede projekt, hvorved den eksterne bedømmelse mister sin værdi, og rådets beslutningsgrundlag sin kvalitet.

Såfremt forskningsrådene ikke kan sikre eksterne bedømmere anonymitet, vil det ikke være muligt at få de bedste internationale forskere til at foretage bedømmelser for forskningsrådene, hvilket vil medføre, at dansk forskning ikke vil blive evalueret på højeste internationale niveau.

Anonymitet for eksterne bedømmere er normalt i den videnskabelige verden

Brug af anonyme eksterne bedømmere er et velkendt og knæsat redskab inden for den videnskabelige verden til brug for vurdering af videnskabelig kvalitet. Dels bruges anonyme eksterne bedømmere i forbindelse med kvalitetssikringen af så godt som alle artikler til internationale, videnskabelige tidsskrifter og dels indhenter andre landes forskningsråd faglige udtalelser fra anonyme eksterne bedømmere i lighed med de danske råd. De danske forskere er derfor velkendte med brugen af anonyme eksterne bedømmere.

**Koordinationsudvalget
for forskning**

Praksis i andre lande

I de øvrige nordiske lande er der forskellig praksis på området, således giver man i Sverige ikke automatisk meddelelse om den eksterne bedømmers identitet. Ansøger kan dog begære aktindsigt og dermed få kendskab hertil. I Norges Forskningsråd har man i 2004 indført den praksis, at en samlet liste over anvendte bedømmere offentliggøres efter, ansøgningsbehandlingen er overstået. Der gives ikke oplysning om, hvilke ansøgninger, de pågældende fagkyndige har bedømt. I lande som Holland og USA gives ansøgere ikke oplysninger om navne på eksterne bedømmere. Tilsvarende praksis gælder for ansøgningsbehandling i EU-regi.

Forskningsstyrelsen

Retssikkerhed vs. kvalitet i ansøgningsbehandlingen

Argumentationen for, at eksterne bedømmere ikke kan være anonyme, har oftest været begrundet i hensynet til ansøgers retssikkerhed. Det er naturligt, at dette hensyn er tungtvejende og indlysende, at det er afgørende for systemets troværdighed og eksistensberettigelse, at ansøgningsbehandlingen foregår ordentligt og på et sagligt grundlag. Imidlertid, er det Koordinationsudvalgets opfattelse, at den ringe kvalitet, der kendetegner for mange af de eksterne bedømmelser, udgør en større trussel mod systemet. Ønsket om at sikre høj kvalitet i forskningen og åben konkurrence om forskningsmidlerne vil blive fremmet af benyttelsen af anonyme bedømmere. Dertil kommer, at det er fast procedure, at eksterne bedømmelser sendes til partshøring hos ansøger, der således gives mulighed for at kommentere på indholdet af den foretagne vurdering, og sådanne kommentarer vil i lighed med bedømmelsen indgå i rådets beslutningsgrundlag.

Vi ser frem til at uddybe ovenstående nærmere for Videnskabsudvalget, hvor KUF vil lade sig repræsentere ved Jens Oddershede, formand for Rektorkollegiet og Preben Terndrup, næstformand i Det Frie Forskningsråd.

Med venlig hilsen

Ralf Hemmingsen
Formand for Koordinationsudvalget for forskning